

Over het kweken der rups van *Araschnia levana* L.

door

G. S. A. VAN DER MEULEN.

Toen ik op 15 Juni 1946 met vakantie ging naar Eperheide was het mij bekend, dat in het voorjaar van 1946 vlinders van *Araschnia levana* L., tot voor eenige jaren nog een zeer zeldzame soort in ons land, in Zuid-Limburg waargenomen zijn. Niet alleen in Zuid-Limburg, doch op verschillende plaatsen in het zuiden van ons land, o.a. in Roermond, waar mijn zoon op 4 Mei 1946 een ♂ ving. Dit was voor mij aanleiding om te gaan zoeken naar rupsen van genoemde soort. Inderdaad vond ik ze op 21 Juni 1946 in het Bovenste bosch bij Epen, ruim veertig exx., gezellig bijeen op *Urtica*.

Ik kweekte de dieren in eenige jamflesschen, omdat mij in Eperheide geen andere middelen ter beschikking stonden. Het bleek, dat de rupsen al even gemakkelijk te kweken zijn als die van *Aglais urticae* L.

In jeugdigen staat gelijken ze zeer op die van *Vanessa io* L., zijn zwart van kleur met zwarte doornen bezet, welke echter sterker vertakt zijn dan bij *io* en met zwarte doornen op de kop. Op elke ring staat een aantal witte stippen, aan de zijden staan bruine streepjes.

Men kan dus de rups onmiddellijk herkennen aan de twee vertakte doornen op de kop, die bij de rups van *io* niet aanwezig zijn.

Aan de weg tusschen Mechelen en Vijlen vond ik, bij een school rupsen van *Vanessa io* L., op *Urtica* een *levana*-rups, waarbij de doornen bruin waren in plaats van zwart.

De rupsen groeien snel, de eerste verpopte op 1 Juli, terwijl op 4 Juli 25 verpopt waren. Weer in Amsterdam teruggekeerd waren alle dieren verpopt, dit was op 6 Juli.

Wat nu het uitkomen van de vlinders betreft, moest ik dit trachten te verschuiven, aangezien ik weer eenige dagen de stad uit moest. Ik plaatste daarom mijn poppen van 9 t.m. 13 Juli in de kelder (temp. $\pm 60^{\circ}$) en zette ze op 14 Juli weer buiten. De eerste vlinder verscheen op 15 Juli, de laatste op 26 Juli, terwijl drie poppen niet uitkwamen. Geen der rupsen was door sluipwespen bezet.

Van de uitgekomen vlinders valt terstond op, dat ze alle kleiner zijn dan die welke ik in de vrije natuur ving.

Van de gevangen dieren variëeren de ♂ ♂ van 35—36 m.m., de ♀ ♀ van 36—39 m.m., terwijl van de gekweekte exx. de ♂ ♂ een vlucht hebben van 27—31 m.m., de ♀ ♀ van 28—34 m.m.

Hoe komt het, dat de gekweekte dieren kleiner zijn? De verklaring hiervan ligt waarschijnlijk in het volgende:

De rupsen vertoonen in gevangenschap neiging tot vroegtijdig verpoppen, wanneer het voedsel niet volop aanwezig is. Als de brandnetels in de flesschen ook maar iets te veel verminderen, beginnen de rupsen onrustig rond te kruipen. Het verdient dus aanbeveling niet te veel rupsen bij elkaar te doen, een ruime verblijfplaats te kiezen en steeds te zorgen voor versch voedsel. Had ik de kweek thuis kunnen hebben, waar ik veel beter ingericht ben, misschien was de uitslag anders geweest. Het is echter ook mogelijk, dat het in gevangenschap kweken van deze soort altijd kleinere dieren oplevert. Meer kweekproeven zullen hierover opheldering kunnen geven.

Van de uitgekomen vlinders, behorende tot de var. *prorsa* L., is de grondkleur van de bovenzijde der voor- en achtervleugels zwart. Op het midden van de voorvleugels staat een witte, soms iets geelachtige, afgebroken dwarsband. Achter deze witte band staan vier tot zes witte vlekjes, daarachter, soms zeer flauw, eenige roode streepjes of vlekjes. Op de wortelhelft komen kleine witte streepjes voor.

De achtervleugels hebben een doorlopende witte dwarsband, daarachter bevinden zich één of twee, soms drie roodbruine streepjeslijnen. Evenals bij de voorvleugels staan op de wortelhelft eenige witte streepjes. Verder hebben de meeste exx. op de bovenzijde der achtervleugels een zwarte stip in de witte band even vóór de binnenrand. De zwarte stip wordt veroorzaakt door het verbreken van de witte dwarsband, waardoor ter plaatse de zwarte grondkleur der vleugels te voorschijn komt in de vorm van een onregelmatige stip.

Naarmate de temperatuur van de omgeving hooger werd, verkreeg ik vlinders die op de vleugels een uitbreiding vertoonden van de roode lijnen en een gedeeltelijk oranje worden van de witte dwarsbanden en wortelstreepjes, zoodat de laatste vijf dieren de fraaiste zijn. De oorzaak hiervan moet wel aan temperatuurinvloeden van de pop te wijten zijn, hetzij door de lagere temperatuur in de kelder of door de hogere buitentemperatuur. In dit verband meen ik nog even te moeten wijzen op een interessant artikel van den heer *Lempke* over deze soort. (In weer en wind, 5de jaargang, no. 9, 15 Sept. 1941, p. 264—267.). Meer kweekproeven zullen opheldering kunnen geven omtrent de kleurvormen van *Araschnia levana* L. Het is alleen maar de vraag of deze soort in de eerstvolgende jaren in het Zuiden van ons land een minder groote zeldzaamheid zal blijken te zijn, dan in 1946.

Amsterdam, van Breestraat 170, Augustus 1946.

Meulen, G S A V D. 1947. "Over het kweeken der rups van *Araschnia levana* L." *Tijdschrift voor entomologie* 88, 327–328.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/89185>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/65733>

Holding Institution

Harvard University, Museum of Comparative Zoology, Ernst Mayr Library

Sponsored by

Harvard University, Museum of Comparative Zoology, Ernst Mayr Library

Copyright & Reuse

Copyright Status: In copyright. Digitized with the permission of the rights holder.

License: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Rights: <https://biodiversitylibrary.org/permissions>

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.